

80. beseda u cimbálu

Lukov 12. prosince 2015

*Nastala nám hňes koľada
aneb*

Vánoce ve slovenských Javornících

Jozka Černý a Jaromír Nečas ve studiu Českého rozhlasu Brno, 2014

Jaromír Nečas ve strážnickém skanzenu. MFF Strážnice 2004

Ten vánoční čas dočkali sme zas...

Večernice protrhla svým paprskem svatou noc a nahlíží na zem.

Vidí, jak se jeden příběh završuje a jiný začíná.

Dívám se do nebe široce rozevřenýma očima a snažím se uhodnout, kudy...

Který směr je správný, když toužím podniknout cestu za dítětem, Prorokem, Mesiášem, Martyrem a Spasitelem. Kam ukazuje světlo přeslavné noci?

Kam svolávají andělské hlasy?

*A Večernice září v koruně noční oblohy bledým, mihotavým světlem
bez špetky zájmu o poutníkovu netrpělivost.*

Klid a pokoj oznamuje svým nehybným trváním.

*Snad je to nová zkouška, nová výzva neklidné duši – snad je to znamení,
pokyn – zůstaň na místě.*

*Zůstaň na místě, je jisté, že až k tvému prahu přinesou poutníci příběh
a budou vděčni za vůni chleba a čerstvě pokrájené cibule,
za trochu sádla a čaj s medem*

*a až vypoví zvěst o své cestě, budou naslouchat tomu tvému příběhu
– o tom, jak vše bylo kdysi odloženo, jakubská mušle, hůl i plášť i pouť,
a jak namísto humny prošla jsem úvozem
a přes potok čerstvě potažený bílým škraloupem ledu,
hájkem ojíněným ze severní strany, až ke kostelíku,
otevřela dveře a uviděla betlémskou krajinu,*

jak ji vymodelovali ze dřeva a mechu a město zabydleli až na jesličky.

A tak jsem ten betlém viděla rok co rok

a porozuměla klidu vánočního večerního nebe.

Kdo dostatečně dlouho setrvá na jednom místě, za tím přijde celý svět.

Vinšuju Vám dobrý deň, výš vodičku než oheň.

Kašava

Javorníček (Štiavnik, Slovensko)

Folklorní skupina Javorníček vznikla v roce 2007 ze starších členů stejnojmenného dětského souboru a některých členů folklorní skupiny ze Štiavniku, kterou v roce 1977 založil Otto Jakubík. V roce 1984 se pak jejím vedoucím stal syn Juraj Jakubík st., který je současným vedoucím Javorníčku. Ten tvoří přibližně 30 členů, především mládež a starší muži. Snahou kolektivu je prezentovat autentický pěvecký, hudební, taneční a zvykoslovný folklorní projevy štiavnické doliny. Skupina používá také kroj, který je věrnou kopií místního lidového oděvu.

Javorníček byl mnohokrát oceněn na celostátních folklorních přehlídkách zpěvu, scénických choreografií, lidové hudby či tance. V roce 2010 získala lidová hudba skupiny titul laureát na celostátní slovenské soutěžní přehlídce hudebního folkloru. Skupina účinkovala nejen na folklorních festivalech v rámci Slovenska, ale i na akcích v České republice, Polsku a na mezinárodním folklorním festivalu v italské Maceratě.

Vánoční jarmáček

K vánoční besedě u cimbálu neodmyslitelně patří i náš malý vánoční jarmáček, který je pro Vás již tradičně připraven ve vestibulu u vstupu a také ve vinárně. Věříme, že zde naleznete nejen inspiraci na vánoční dárky pro své blízké, ale také něco pro své potěšení.

Můžete se těšit na krásné ručně šité hračky a dekorace Zdeny Vendolské či malované tašky a trička Anny Kovářkové. Pro mlsné jazýčky máme připraven výborný domácí med Josefa Poláška nebo medovinu na zahřátí, kterou spolu s voňavými svíčkami vyrobilo voskařství z Vizovic. Malé i velké parádnice jistě ocení zvířecí brože z dílny E&V Accessory, případně korálky, šperky, zrcátka i košíky z rukou Svatavy Moravcové. Ručně háčkované věci najdete u Veroniky Trvajové, pro háčkované šály a další dekorace nejen do bytu si zajděte k Heleně Zábojníkové, dále na Vás čekají výrobky patchwork Pavlíny Strašilové nebo drobné keramické dárečky od Vladky Gabrielové. Zdobení perníčků Vám předvede Jaroslava Tinklová. Pro vánoční výzdobu Vašeho domova se budou jistě hodit dekorace a věnce Kateřiny Durdákové. V neposlední řadě jsou pro Vás připraveny keramické výrobky, mýdla a drobné dárečky, jejichž koupí podpoříte dobrou věc, a to činnost Integrovaného centra Slunečnice. Nebude chybět ani vánoční stánek Valašského souboru Kašava.

Program

1. ***Kedz mi povezeme do Brna senečko*** FS Javorníček
Úvodní slovo Juraj Jakubík st.
2. ***Vjem já vrbianečku*** (adventní píseň)
3. ***Drotárski betlehemári*** (koledování dráteníků z Kolárovic v Čechách podle K. Procházky)
4. ***Vyprávění o zvycích na Štedrý deň v štiavnické dolině***
5. ***Nastala nám hňes koľada*** (pásmo vánočních písní a koled)
Hor sa, hor, pascieri
Staň hore, bačo
Aj hľa panna
Radosc veľká nám nastala
Hop sa, chlapci, do hori
Narodzil sa Kristus Pán
6. ***Chodzenie po kupcoch*** – zvykoslovná obchůzka mládenců na Boží narození
7. ***Chodzenie po spievaní na Silvestra***
8. ***Kurine babi*** na silvestrovské muzice

Tradiční předpůlnoční kašavské koledování

Zdobení stolu, Pospěšte sem, pacholátka, lidová hra Naše je to dětátko, Narodil se Syn Boží, Co to znamenat bude nového, šťastikování, společný zpěv koled.

Změna programu vyhrazena.

Po skončení předpůlnočního koledování se hraje k tanci do 1.30 hod.

Účinkují

Folklórna skupina Javorníček z Hvozdnice

Vedoucí: **Juraj Jakubík st.**

Primáš muziky: **Juraj Jakubík ml.**

Valašský soubor Kašava

Umělecká vedoucí: **Lucie Uhlíková**

Vedoucí taneční složky: **Ondřej Pavlišťík**

Vedoucí dívčího pěveckého sboru a CM VS Kašava: **Petra Pavlišťíková**

Primáška CM VS Kašava: **Kateřina Dlabajová**

Program připravili

Autoři programu: **Juraj Jakubík st., Lucie Uhlíková**

Konferenciér: **Jana Pluhařová**

Spolupráce: **Ondřej Pavlišťík**

Produkce: **kolektivy VS Kašava a Mladá Kašava**

Zvuk a světla: **Marcel Rech, Alois Kopřiva**

Výzdoba sálu: **Klára Francová, Hana Papežíková**

Prosíme diváky sedící na tanečním parketu, aby si laskavě po skončení programu odnesli židle ke svým stolům.

Po dobu trvání programu je bufet uzavřen.

Prosíme vážené hosty, aby jako kuřárny využívali výhradně vstupní „mezidveří“.

Akci podpořilo statutární město Zlín a Zlínský kraj.

Zveme Vás na akce Kašavy v sezóně 2015/2016

13. prosince 2015, 16.00, Malá scéna Zlín, Vánoční besídka u cimbálu

24. prosince 2015, 22.00, náměstí Míru ve Zlíně, Štědrovečerní zpívání

6. února 2016, 19.30, Lukov, 45. valašský bál

17. dubna 2016, 16.00, Městské divadlo Zlín, Koncert k 45. výročí souboru

22. května 2016, 16.00, Malá scéna Zlín, 28. besídka u cimbálu

18. června 2016, náves v Kašavě, Dětský folklorní festival

Klub přátel Kašavy

Jestliže jste pravidelnými návštěvníky akcí Kašavy, ve Vašem kulturním kalendáři určitě nikdy nechybí dvě besedy u cimbálu, valašský bál, besídka dětských folklorních kroužků a naše další akce. Staňte se členy Klubu přátel Kašavy a budete moci využívat těchto výhod.

- koupě až šesti vstupenek se slevou 20 %,
- zasílání pozvánek na akce Kašavy,
- prémie při návštěvě lukovských akcí: dnes tři chlebičky zdarma,
- sleva na nákup ve vybraných obchodech: Pánská móda Sýkora – 20% sleva, kavárna-vinotéka BALKAN EXPRESS – 5% sleva na víno, 15% sleva na útratu v kavárně.

Členem Klubu přátel Kašavy se můžete stát vždy na dvě sezóny, slevy tedy můžete využít na šesti akcích. Stačí zaplatit pouhých 200 Kč a vyplnit lístek s údaji pro zasílání pozvánky. Prémie je vyhlašována na každou lukovskou akci, tedy besedy u cimbálu a bál. Tou dnešní jsou **tři chlebičky zdarma**.

Členství v klubu si můžete založit na některé lukovské akci Kašavy, nebo nám můžete zavolat, či poslat e-mail na adresu info@soubor-kasava.cz.

Naše radosti a smutky roku 2015

Také běh letošního roku naplnil obě části této již tradiční rubriky programových sborníků vánočních Lukovských setkání s folklorem.

Největší radost nám bezesporu přineslo 70. výročí Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici. Nejen, že jsme byli pozváni k účinkování v monumentálním jubilejním pořadu *Kde domov můj(ó)j*, ale také jsme řadou čísel z našeho kmenového

Juraj Hamar

ho repertoáru přispěli k velkému diváckému ohlasu i k ověření tohoto programu Cenou MFF Strážnice. Autor pořadu Juraj Hamar poděkoval umělecké vedoucí Kašavy Lucii Uhlíkové za její pomoc při přípravě i realizaci pořadu a vedoucímu taneční složky Ondřeji Pavlišťíkovi za maximální vstřícnost souboru při komplikované a náročné inscenaci. Budeme rádi, když **Juraj Hamar** bude vnímat vše, co na naší spolupráci ocenil, i jako náš symbolický dárek k jeho padesátinám.

Ve zmíněném pořadu zazářil **Alois Holík** věrohodným dialektem předneseným pozváním družby ke svatebnímu veselí. Blahopřejeme našemu „profesorovi valašskéj

řeči“ nejen k jeho strážnickému výkonu, ale i k jeho pětadesátinám.

Ke stejnému jubileu posíláme srdečné blahopřání do Strážnice řediteli Národního ústavu lidové kultury a prezidentu MFF Strážnice **Janu Kristovi**, který patří k mimořádně váženým příznivcům Kašavy. Oceňuje nejen náš přístup ke scénickému zpracování folklorního materiálu, ale i naši dlouholetou a výraznou účast v programech strážnického festivalu. Několikrát byl spokojeným hostem našich besed.

Ve Strážnici zřejmě vzniklo naše přátelství korunované dlouholetou plodnou spoluprací s legendou českého folklorního hnutí **Milošem Vršeckým**, jehož jméno je spojeno především s uměleckými úspěchy folklorního souboru Škoda Plzeň – dnešní Mladiny. Blahopřání k jeho pětadesátinám nemůže tedy na tomto místě chybět.

Čerstvému pětapadesátníkovi **Ladislavu Komorovi** rovněž rádi a s chutí provoláváme živijo! Vděčíme mu za dlouholetou spolehlivou a nezištnou spolupráci při ozvučení a osvětlení programů našich besed.

Přání všeho dobrého k devadesátým narozeninám **Marii Vaculíkové** doprovázíme poděkováním za její přízeň, kterou Kašavě projevila mimo jiné vylíčením společenské atmosféry a umělecké úrovně programu jedné z našich besed ve své knize *Drahý pane Kolář* (Praha 1994).

Zdeňka Bezděčíková

dlouhá léta vedoucí provozu víceúčelové budovy, dnes kulturního domu JZD Podhoran v Lukově, pod jehož „křídly“ rozvíjela Kašava řadu let svou úspěšnou činnost. Její vstřícnost a porozumění nám usnadnily technicky a organizačně zvládnout všechny naše akce, které se tu konaly: besedami a bály počínaje, vystoupeními a pracovními soustředěními konče. Zůstáváme jí za to stále vděční.

Nedlouho po strážnických slavnostech opustil tento svět **Jaromír Nečas**. V odborných kruzích i v řadách laických ctitelů lidové kultury byl uznávanou a uctívanou autoritou. Při práci přísný a náročný profesionál

Mnoho štěstí do stavu manželského přejeme tanečnicím Martině Dřimalové-Gallové, Leoně Barákové-Kusbachové, cimbalistovi Tomáši Pečenkovovi a samozřejmě i jejich drahým polovičkám. S Barborou Grombířovou-Pluhařovou a jejím manželem Radkem sdílíme radost z narození jejich Rozárky a přejeme jim všem, aby je v životě provázelo všechno dobré.

Tak jako každý rok přinesl i ten letošní s radostmi i smutek. Poprvé jej vyvolala zpráva o odchodu **Zdeňky**

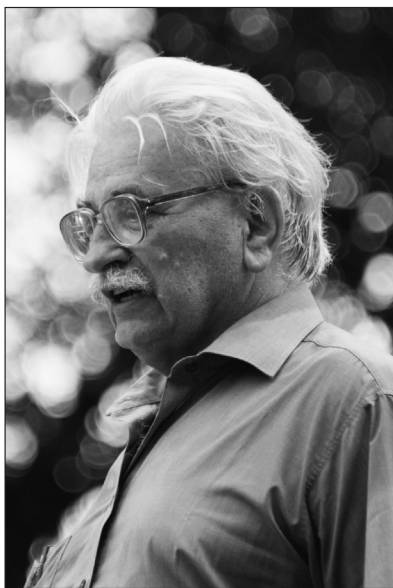
Bezděčíkové,

Jaromír Nečas

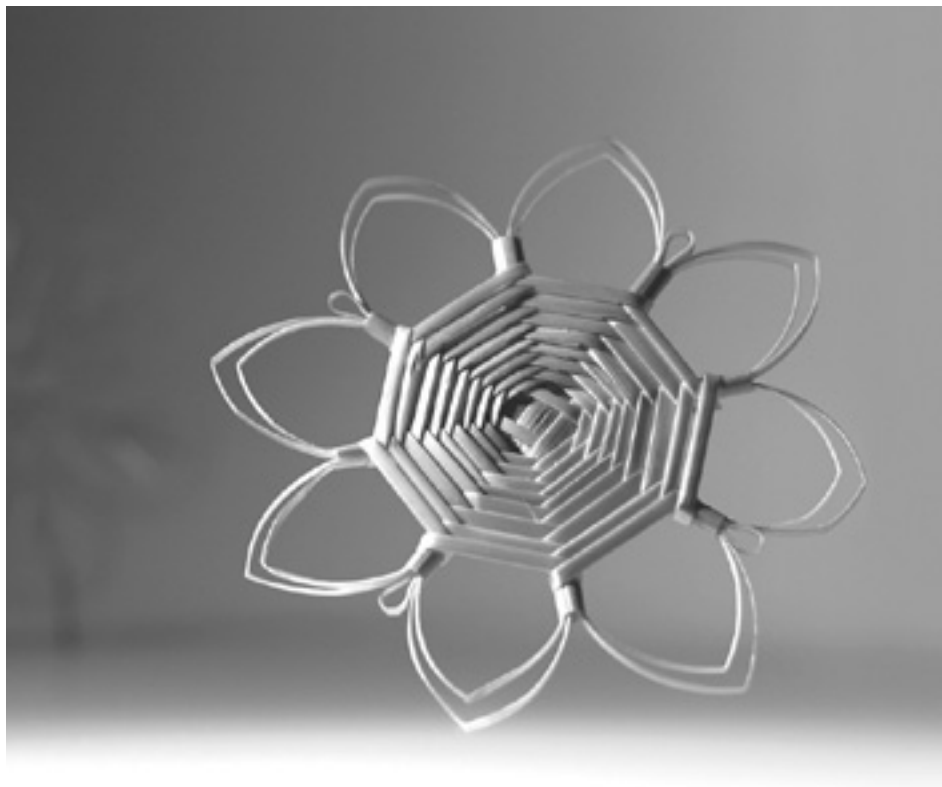
s obdivuhodně rozsáhlým vzděláním a širokým kulturním rozhledem, vstřícný ke každému, kdo přišel s žádostí o radu či pomoc. V době svého působení v brněnské stanici tehdejšího Československého rozhlasu přispěl k výraznému uplatnění lidové hudby a v jeho vysílání. Pracoval s profesionály, zejména s Brněnským rozhlasovým orchestrem lidových nástrojů a jeho sólisty i s amatérskými soubory. Dosáhl toho, že byly pro rozhlasové vysílání zaznamenány hudební a pěvecké produkce většiny kvalitních folklorních souborů a objevil při tom řadu vynikajících zpěváků a zpěvaček. Výrazným způsobem ovlivňoval dramaturgii MFF Strážnice. Do „folklorního nebe“ odešel v pozhnaném věku devadesáti tří let a my patříme k těm, kteří cítí povinnost s úctou ocenit jeho životní dílo, poděkovat za přízeň a vzdát čest jeho památce.

Úctu vzácnému a významnému životnímu dílu a čest památce vzdáváme také **Ludvíku Vaculíkovi**, jednomu z největších českých spisovatelů a publicistů, statečnému občanovi a dobrému člověku. Považujeme si za nesmírnou čest, že patřil k našim příznivcům a rád navštěvoval naše besedy. Na tu věnovanou jeho sedmdesátinám, k níž jsme vydali i zpěvník jeho oblíbených písniček, přišel v brumovském kroji, který si nechal pro tuto příležitost ušít (v Brumově se narodil a je zde i pohřben). Nejvzácnějším oceněním naší práce bylo, když při hodnocení umělecké a společenské úrovně našich besed konstatoval: „Bez regionální kultury vlastně není kultury.“ Tento výrok zaznamenala jeho manželka Madla Vaculíková ve své již zmíněné knize. Měli jsme tu čest doprovodit Ludvíka Vaculíka k místu jeho posledního odpočinku a spolu se všemi, kdo tam byli, mu podle jeho posledního přání zazpívat „tu jeho“ – píseň *Na horách studénky*. Pokoj jeho duši, ať je mu země rodného Valašska lehká.

Ludvík Vaculík

Karel Pavlišťík

***Děkujeme Vám za Vaši přízeň
a přejeme hodně štěstí a zdraví
v novém roce 2016***

Valašský soubor Kašava, Mladá Kašava
a dětské folklorní kroužky Fryštáček, Kašavjánek, Lukovjánek,
Maryjánek a Vínek

zlín.

 Zlínský kraj

MAGSY

HP
TRONIC

TZ Therm
s.r.o.

emersion
software

RGM
ENTERTAINMENT

Mediální partneři:

*Ludvík Vaculík (vpravo) a Břetislav Rychlík na MFF Strážnice 2006.
Foto Miroslav Potyka*

*Ludvík Vaculík a Karel Pavlišťík v programu besedy „Už je chlapci malý termín.
Jihovlašské štandrlé Marii a Ludvíkovi Vaculíkovým“. Lukov 19. 10. 1996*

Vánoční vystoupení VS Kašava v kostele Narození Panny Marie ve Štípkě, 2015

Programový sborník 80. besedy u cimbálu Valašského souboru Kašava

Redakce: Lucie Uhlíková, Kristýna Preiningerová, Ondřej Pavlišťík, Petr Zbranek

Fotografie: archiv VS Kašava, Horní Podřevnicko.cz, archivy účinkujících a jubilatů

Vydal: Valašský soubor Kašava, z. s., Zlín 2015

www.soubor-kasava.cz, info@soubor-kasava.cz

Tisk: Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy Zlín, polygrafické obory

Odjezdy autobusů

0.15 Lukov – Štípa – Jižní Svahy – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez

1.30 Lukov – Fryšták – Jižní Svahy – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez